

מומחה צבאי שואל: האם יהיה לישראל סוף־סוף שר־ביטחון שיקדיש את כוחו לביצוע רפורמה בצה"ל, או שתתרחש

וייצמניזציה של שרון?

שרון עם בן־גוריון (יד התעקה) היחיד שטיפל בצה"ל

לפרטי מיבנה צה"ל, אירגונו, הפעלתו, אימוני וניהול משאביו.

יורשו, פינחס לבון, היה ראשון שריהביטחון שלא כיהן גם כראש־משלה, והתחיל לחדור לעומקם של הנושאים הצבאיים המובהקים, אלא שהקאריירה שלו היתה קצרה מדי.

לוי אשכול היה עסוק מדי בתפקיד ראש־המשלה, וגם היו חסרים לו האותוריטה והכישורים — נכון לומר: היומרות חסרות־הכיסוי — של בן־גוריון בתחום הצבא. במיבחן הקובע, ערב מילחמת ששת־הימים, הודה למעשה באוזלת־ידו כשרהביטחון, העביר את עיקר גטל התיפקוד

מ יוד כשפשט את מדיו אחרי המלחמה האחרונה, שאותה כינה, בצדק, "הקודרת מכולן", אמר אריק שרון: "בצה"ל דרוש טיטול שלא היה כדוגמתו, אם לא רוצים לעמוד שוב במצב שבו היינו במלחמת יום־הכיפורים!"

כשנשאל אז למה אינו נשאר בצבא, נהל את מאבקו מבפנים, השיב: "בפנים אי־אפשר לגמור את הדברים. אני התנסיתי בכך!"

הוא צודק לגמרי — מבפנים, בצה"ל, אין כו סיכוי לתיקון.

עתה, אחרי סידרה ארוכה ומפותלת של תעוועי־גורל, ניצב שרון בדיוק באותו "חץ" שממנו ביכולתו לטלטל את צה"ל — טלטלה שבילעדיה תהיה המילחמה הבאה, אם חלילה תהיה, לא רק הקודרת שבכולן, אף יותר מיום־הכיפורים, אלא, כנראה, גם המילחמה האחרונה. השאלה היא: האם יהיה שרון שרי־ביטחון שד ממש, או שילך בדרכי כל קודמיו?

מבן־גוריון

עד וייצמן

עד היום היו לישראל שיבעה אנשים שישבו על כיסא שרי־ביטחון. אבל אף אחד מהם לא היה שרי־ביטחון.

בישראל, כבשאר מדינות העולם, שרי־ביטחון (או "שרי־הגנה") הוא שרי־הצבא, הנושא באחריות המיניסי־טריאלית לבניין הכוחות המזוינים, לאירגונם, לניהול המשאבים האנושיים והחומריים שהאומה מעמידה לרשות, להכנת המילחמה ולכוננותם, ליעילות תיפקודם, לקיומה ולהחזקתה של התשתית הנדרשת עבורם, וכמובן — לכפיפתם המלאה ולהיענותם היעילה לדרג המדיני המוסמך קרי: הממשלה.

הראשון והאחרון לשרי־הביטחון שניסה ל־תפקד כשרי־צבא היה דויד בן־גוריון. אף אחד מיורשיו לא הקדיש, כמוהו, זמן ותשומת־לב

”

וייצמן התכוון בכנות לתפקד כשרי־הצבא, אבל מצא שמלאכה זו היא מעל לכוחותיו

“

הזה לרמטכ"ל, יצחק רבין, ואחר כך נאלץ להדיח את עצמו ולמנות במקומו את דיין.

משה דיין, למרות — ואולי ביגלל? — היותו החייל הראשון בכהונת שרי־הביטחון, ניתק את עצמו, למעשה, כימעט כליל מן התחום הצבאי, ועסק בענייני פוליטיקה גבוהה וניהול השטחים המוחזקים.

שימעון פרס עסק, כדברי עוזרו הראשי מרדכי הוד, "בעשיית פירסומת לעצמו"; ויצחק רבין בוודאי יוסיף שגם עסק בחתרנות תחת ראש־המשלה.

מאז יוסי־הכיפורים העסיק עצמו עוזר וייצמן בביקורת

נוקבת על מערכת־הביטחון והנעשה בת. לכן, משמונה, בעיקבות מהפך 1977, כשרי־הביטחון, פרחו העיתונים בכותרות נוסח "שרי־הביטחון הראשון במישרה מלאה". אין ספק שווייצמן התכוון בכנות לתפקד גם כשרי־הצבא, אבל מצא שהמלאכה הזאת היא הרבה מעל לכור חותיו. אין ספק שחסר לו השילוב של ההבנה המיקצועית, הסבלנות והעוצמה האישית, שבלעדיהם אכן נגזר עליו לסיים את תפקידו, בלא שהזינו בצה"ל אפילו מאפרה. יומרתו כרפורמטור הגדול של צה"ל ומישר רדי־הביטחון התחילה והסתיימה במיפודו ה־שיטחי, הרשקני והסר־האחריות בהצעה ה־רצינית והחשובה שהכין לישראל טל.

משבא אנוור אל־סאדאת לירושלים, פנה וייצמן כל־כולו לענייני חוזה־השלום. בצה"ל נזכר רק לצורכי התחשבות עם יריביו בממשלה ("אני הולך להכין את הצבא למלחמה"), והצטלמות עם חיילים לטובת התיק שורת והתדמית.